

Viite: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräistä opetustoimen rekistereistä ja valtakunnallisista tietojärjestelmistä

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN LAUSUNTO

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää kannatettavana kansalaisten ja tietoon oikeutettujen viranomaistahojen käyttöön luotavasta tietojärjestelmästä, jonka avulla voidaan vähentää erillisten ja päällekkäisten tiedonsiirtojen tarvetta ja sitä kautta pienentää tietojärjestelmien kehittämis- ja ylläpito-kustannuksia. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa esityksestä seuraavia huomioita:

Sekä esitysluonnoksen perusteluissa että säännöksissä viitataan useissa kohdin työ- ja elinkeinohallinnon lisäksi työttömyysetuuden maksajiin, joita ovat Kansaneläkelaitos ja työttömyyskassat. Työttömyysturvajärjestelmä on jaettu sosiaali- ja terveysministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön toimialoihin. Viimeksi mainittu ministeriö vastaa työttömyysetuuden ns. työvoimapolitiittisia edellytyksiä koskevasta lainsäädännöstä, jonka toimeenpano kuuluu työ- ja elinkeinotoimistoille ja työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskukselle. Työ- ja elinkeinoministeriö ei anna lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi siltä osin, kun asia ei kuulu työ- ja elinkeinoministeriön toimialaan. Työ- ja elinkeinoministeriö ehdottaa, että opetus- ja kulttuuriministeriö harkitsisi lausunnon pyytämistä Kansaneläkelaitoksen lisäksi työttömyyskassoja edustavilta tahoilta, esimerkiksi kassoja ohjaavalta ja valvovalta Finanssivalvonnalta ja Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry:ltä.

Esitysluonnoksen mukaan järjestelmän ylläpidosta aiheutuvat kustannukset on tarkoitus kattaa sen kehittämisestä ja käytöstä hyötyvien tahojen eli opetus- ja kulttuuriministeriön, valtiovarainministeriön, Tilastokeskuksen, työ- ja elinkeinoministeriön sekä Kansaneläkelaitoksen ja mahdollisesti muiden hyötyjien kesken niille koituvan hyödyn suhteessa. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää parempana, että Opetushallitukselle osoitettaisiin vuosittain tarvittava määräraha suoraan valtion talousarviossa. Työnvälityksen ja työttömyysturvajärjestelmän osalta tarve käyttää

järjestelmästä saatavia tietoja vaihtelee työttömien määrän mukaan. Lisäksi on erittäin vaikeaa arvioida, mikä osa kustannuksista kuuluisi työ- ja elinkeinohallinnon ja mikä osa työttömyysetuuden maksajien (työttömyyskassat ja Kansaneläkelaitos) maksettavaksi. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, ettei se vuoden 2016 alusta lukien enää osallistu tietojärjestelmien kehittämiseen tai kustannuksiin työ- ja elinkeinohallinnon osalta, vaan tällaiset tehtävät kuuluvat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskukselle (KEHA-keskukselle). Työ- ja elinkeinoministeriön virkamiehet ovat mahdollisesti olleet mukana erilaisissa valmisteluryhmissä, jos ko. valmistelu on aloitettu vuonna 2015 tai aiemmin.

Pykäläkohtaisia kommentteja:

4 §:n 1 momentin johdantokappale: Työ- ja elinkeinoministeriö pitää selvänä, että Opetushallituksen ylläpitämästä rekisteristä luovutetaan tietoja ensisijaisesti teknisen käyttöyhteyden avulla. Säännöksen sanamuoto johtaa ministeriön käsityksen mukaan kuitenkin siihen, ettei mikään muu tapa luovuttaa tietoja ole edes mahdollinen. Käytännössä tietoja jouduttaneen esimerkiksi tarkistamaan puhelimitse tai muulla luotettavalla tavalla. Tästä syystä työ- ja elinkeinoministeriö ehdottaa, että momentin johdantokappaleesta poistettaisiin ilmaus ”teknisen käyttöyhteyden avulla”. Mahdollisuudesta käyttää teknistä käyttöyhteyttä säädettäisiin muualla samassa pykälässä.

5 §:n 1 momentti: Työ- ja elinkeinoministeriö ehdottaa, että momenttia täydennettäisiin yleisellä viittauksella muihin viranomaisten laissa säädettyihin tehtäviin liittyviin tietotarpeisiin.

22 §: Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan pykälään tulisi lisätä uusi 3 momentti, jossa viitattaisiin yleisellä tasolla muihin viranomaisten laissa säädettyihin tehtäviin liittyviin tietotarpeisiin. Viittauksen tulisi koskea sekä 1 että 2 momenttia.

24 ja 25 §: Työ- ja elinkeinoministeriö on käyttänyt ilmaisua ”työ- ja elinkeinoviranomainen” oman toimialansa lainsäädännössä ja lainvalmistelussa. Käytännössä ilmaus tarkoittaa työ- ja elinkeinotoimistoja ja työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskusta. Perustuslakivaliokunta on kuitenkin katsonut, että ilmaisua on työttömyysturvalaissa (1290/2002) tullut täsmentää ainakin silloin, kun on kyse julkisen vallan käyttämisestä (PeVL 2/2012 vp). Työ- ja elinkeinoministeriön käsityksen mukaan myös tietosuojaan liittyvissä säännöksissä saattaisi olla tarpeen käyttää täsmällistä ilmausta. Tästä syystä työ- ja elinkeinoministeriö ehdottaa, että opetus- ja kulttuuriministeriö harkitsisi ”työ- ja elinkeinoviranomaisen” korvaamista ilmaisulla ”työ- ja elinkeinotoimistot ja työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskus”.

Työttömyysturvalaissa säädettyjen tehtävien lisäksi on mahdollista, että työ- ja elinkeinohallinto käyttää opiskelijavalintarekisteristä saatavia tietoja muun muassa tuettaessa työnhakijan omaehtoista opiskelua työttömyysetuudella. Tästä syystä 25 §:n 1 momentin 3 kohtaa tulisi täydentää viittauksella julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin (916/2012).

Tuija Oivo
osastopäällikkö

Johanna Laukkanen
neuvotteleva virkamies

